

A TANÁCS VÉLEMÉNYE**(2005. március 8)****Litvánia aktualizált konvergenciaprogramjáról (2004-2007)**

(2005/C 177/04)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének, valamint a gazdaságpolitikák felügyeletének és összehangolásának megerősítéséről szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾, és különösen annak 9. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

ELFOGADTA EZT A VÉLEMÉNYT:

- (1) A Tanács 2005. március 8-án megvizsgálta Litvánia aktualizált konvergenciaprogramját, amely a 2004-2007 közötti időszakra vonatkozik. A program lényegében megfelel a stabilitási és konvergenciaprogramok tartalmáról és formájáról szóló felülvizsgált magatartási kódex adatszolgáltatási követelményeinek. A program nem tartalmaz néhány, a külső feltételezésekre vonatkozó szükséges adatot, valamint néhány választható adatot, de ez nem nehezíti meg a program értékelését. Ennek megfelelően Litvániát felkérjük, hogy feleljen meg a magatartási kódex adatszolgáltatási követelményeinek.
- (2) A program alapját képező makrogazdasági forgatókönyv prognózisa szerint a reál-GDP növekedésének mértéke a 2004-es 6,5 %-ról a programidőszak fennmaradó részében átlagosan 6,2 %-ra csökken. A jelenleg rendelkezésre álló információk alapján ez a forgatókönyv valószínű növekedési feltételezéseket tükröz. A program inflációs prognózisai is reálisnak tűnnek, bár a 2006-ra vonatkozó prognózis alacsony.
- (3) A programban meghatározott középtávú fiskális stratégia kiemelt célja a ciklikusan kiegyensúlyozott költségvetéshez való közeledés. A program 2005-ben 2,5 %-os GDP-arányos költségvetési hiányt vetít előre, amely ezután fokozatosan csökken, 2007-ben a GDP 1,5 %-ára. Az elsődleges hiány várhatóan csak kis mértékben javul a GDP 1,5 %-ról 2004-ben a GDP 1,4 %-ra 2005-ben, amely ezt követően 2007-re fokozatosan 0,5 %-ra csökken. A konszolidációt elsősorban a bevételek alacsony szintről való megemelésével, és 2005-től a kiadási oldal hozzájárulásainak növelésével tervezik elérni. A bevételek 2004 és 2007 között várhatóan a GDP 33 %-áról (2004) 34,5 %-ra (2005) nőnek, miután 2006-ban elérik csúcspontjukat. A prognózisok szerint a kezdeti időszakban a kiadások várhatóan a 2004. évi GDP 35,5 %-áról 2005-ben 36,9 %-ra nőnek, majd 2007-ben fokozatosan 36 %-ra csökkennek. Jelenleg jelentős állami beruházási programot hajtanak végre, amely a 2004-ben a GDP 3,4 %-át kitevő állami beruházásokat 2007-ben 5 %-ra emeli, így módon a programidőszak alatti 4,6 %-os GDP-arányos átlagos állami beruházási hányadot eredményezve, szemben a GDP 2,4 %-át kitevő 2004. évi EU átlaggal. A 2004. évi májusi programhoz képest a 2004. év deficit eredményét az előirányozottnál alacsonyabban becsülték meg. A 2005–2007-re meghatározott célokat fenntartják, a GDP-növekedés jelentős, lefelé történő korrekciója ellenére.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o. Az e szövegben említett dokumentumok megtalálhatók a következő weboldalon: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

- (4) A program költségvetési prognózisaihoz kapcsolódó kockázatok lényegében kiegyensúlyozottnak tűnnek. A kormány egyrészt jól eredményeket ért el a korábbi évek fiskális céljai teljesítésének tekintetében. Az új növekedési feltételezések óvatosak és a negatív hatású makrogazdasági kockázatok korlátozottnak tűnnek. A fiskális előrejelzések fő kockázatai a programban bejelentett intézkedések alkalmazásához kapcsolódó bizonytalanságból erednek. Különösen a 2005. évre előirányzott adóbevételek elérése lehet nehéz, amennyiben nem vezetnek be az forgalmi adó eltörlését ellensúlyozó intézkedéseket. A túlköltekezés visszaszorítása érdekében tervezett intézkedések végrehajtásának elmulasztása veszélyeztetheti a programidőszak költségvetési céljait. További kockázatokat jelentenek a nyugdíjreform viszonylag bizonytalan költségei, a magas fedezetlen függő kötelezettségek, a költségvetési hátralékok, a megtakarításokra és az ingatlanulajdonra irányuló visszaszolgáltatási kötelezettséghez kapcsolódó fedezetlen kötelezettségek és az Ignalina nukleáris erőmű lebontásával kapcsolatos kiadások.
- (5) A kockázatértékelésre figyelemmel úgy tűnik, hogy normál makrogazdasági ingadozások mellett a program költségvetési politikája nem biztosít megfelelő biztonsági tartalékot a 3 %-os GDP-hiányküszöb megsértése esetére, különösen 2005-ben. Nem elégséges továbbá annak biztosítására, hogy elérjék a stabilitási és növekedési paktumnak az egyensúlyhoz közeli költségvetési egyenlegre irányuló középtávú célját. A háttérben lévő jelentős gazdasági teljesítmény és a folyó fizetési mérleg jelentős hiánya miatt körültekintő költségvetési politikára van szükség, tekintettel a túlhevülés potenciális veszélyére is.
- (6) Az adósság aránya a becslés szerint 2004-ben elérte a GDP 20,1 %-át, ami jóval alacsonyabb a Szerződésben meghatározott, a GDP 60 %-át kitevő referenciaértéknél. A program prognózisa szerint az adósság aránya 2007-ben változatlan szinten marad, miután 2005-ben eléri 20,9 %-os csúcsertékét.
- (7) Úgy tűnik, Litvánia kedvező helyzetben van az államháztartás hosszú távú fenntarthatósága tekintetében, melynek az öregedő lakosság magas prognosztizált költségvetési költségei fontos elemét képezik. Az adósság viszonylag alacsony aránya, a már hatályos nyugdíjreform-intézkedések, beleértve a tőkefedezeti pillér bevezetését, hozzájárulnak a népességöregedés költségvetésre gyakorolt hatásának mérsékléséhez. A programban felvázolt stratégia a költségvetési hiány további növekedésének középtávon történő megakadályozásán és a nyugdíjreform költségvetésre gyakorolt hosszú távú hatásán alapul. Mindazonáltal, a nyugdíjreform költségeihez kapcsolódó kockázatokat folyamatosan figyelemmel kell kísérni. Továbbá, az egészségügy területét érintő reformintézkedések magasabb kiadásokkal járhatnak. Litvániában azonban viszonylag alacsonyak az adóterhek: a hosszabb távon a fenntarthatóságban felmerülő problémát az adóterhek növelésével lehetne megoldani.
- (8) Összességében az aktualizált változatban felvázolt gazdaságpolitikák lényegében összhangban állnak az államháztartás területére vonatkozó ország-specifikus átfogó gazdaságpolitikai iránymutatással. Léteznek arra irányuló intézkedések, hogy az előirányzott EU társfinanszírozás vártnál jobban alakuló bevételeit és megtakarításait a hiány csökkentésére és a túlköltekezés korlátozására használják fel. A bejelentett intézkedések nem terjednek ki az EU társfinanszírozáshoz nem kapcsolódó jogcímek megtakarításaira.

A fenti értékelést figyelembe véve a Tanács véleménye szerint Litvánia:

- i. időben hajtsa végre a kormány által a konvergenciaprogramban bejelentett adóintézkedéseket (ingatlanadó, gépjárműadó) az egyensúlyhoz közeli költségvetési egyenleg felé történő közeledés érdekében. Ez különösen szükséges a hitelek jelentős jelenlegi növekedése által okozott hazai keresleti nyomás kezelése, valamint a folyó fizetési mérleg hiánya és az annak alapját képező infláció növekedésének megakadályozása érdekében.

- ii. szigorúan hajtsa végre a 2005. évre szóló költségvetést annak érdekében, hogy csökkentse a 3 %-os referenciaérték megsértésének a kockázatát; valamint
- iii. a vártnál jobban alakuló vagy többletbevételeket és a felhasználatlan kiadási tételeket a hiány csökkentésére használja fel.

A legfontosabb makrogazdasági és költségvetési prognózisok összehasonlítása

		2004	2005	2006	2007
Reál GDP (változás %-ban)	KP 2005. január	6,5	6,5	6,2	6,0
	COM 2004. október	7,1	6,4	5,9	nincs adat
	KP 2004. május	7,0	7,3	6,6	6,3
HICP ⁽¹⁾ -infláció (%)	KP 2005. január	1,2	2,9	2,5	2,9
	COM 2004. október	1,2	2,9	2,8	nincs adat
	KP 2004. május	0,9	2,0	2,1	2,5
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	KP 2005. január	- 2,5	- 2,5	- 1,8	- 1,5
	COM 2004. október	- 2,6	- 2,5	- 1,9	nincs adat
	KP 2004. május	- 2,7	- 2,5	- 1,8	- 1,5
Elsődleges egyenleg (a GDP %-ában)	KP 2005. január	- 1,5	- 1,4	- 0,8	- 0,5
	COM 2004. október	- 1,4	- 1,4	- 0,9	- 0,5
	KP 2004. május	- 1,3	- 1,2	- 0,6	- 0,4
Bruttó államadóság (a GDP %-ában)	KP 2005. január	20,1	20,9	20,3	20,1
	COM 2004. október	21,1	21,7	21,3	nincs adat
	KP 2004. május	22,4	22,2	21,4	21,0

Megjegyzés:

(¹) A konvergenciaprogram adataira vonatkozó CPI-infláció.

Források:

Konvergenciaprogram (KP); A Bizottság szolgálatainak gazdasági előrejelzései (COM).